

Oppvekst

Årsplan for Tæruddalen barnehage 2020

Innhold

Innledning	3
1 Barnehagens innhold	4
1.1 Et likeverdig barnehagetilbud	4
1.2 Barn, barndom og livsmestring	5
1.3 Barnehagens pedagogiske grunnsyn	7
1.4 Samarbeid med barnets hjem	9
1.5 Personalets yrkesetiske kompetanse	13
2 Barnehagens satsningsområder	14
2.1 Språk	14
2.2 Sosial kompetanse	15
2.3 Barns medvirkning	16
2.4 Realfag	17
3 Danning	18
3.1 Danning gjennom omsorg, lek og læring	18
3.1.1 Omsorg	19
3.1.2 Lek	19
3.1.3 Læring	20
4 Barnehagens fagområder	22
5 Barnehagen som pedagogisk virksomhet	23
5.1 Planlegging	23
5.2 Dokumentasjon	23
5.3 Vurdering	24
6 Samarbeid	26
6.1 Overgang mellom avdelingene i barnehagen	26
6.2 Overgang barnehage - skole	26
6.3 Andre samarbeidspartnere	26
7 Organisering	27
7.1 Organisering av barnehagen	27
7.2 planleggingsdager	27

Innledning

1.januar 2020 blir vi storkommunen Lillestrøm. Barnehagene blir organisert under sektor for Oppvekst, sammen med skolene, Pedagogisk-psykolog avdeling, Helsetjenester for barn, unge og familier og Barnevernstjenester. Vi går inn i en spennende og interessant tid med endringer som alle vil merke.

Årsplanen skal vise hvordan barnehagen arbeider for å omsette rammeplanens formål og innhold og barnehageeiers lokale tilpasninger til pedagogisk praksis.

Siden ny rammeplan trådte i kraft 1.august 2017 har vi hatt fokus på området Livsmestring og helse. Innenfor dette området er mobbing et prioritert tema. Personalet har ny forståelse og kunnskap av mobbebegrepet og vet mer om hvordan man forebygger mobbing. Vi har siden 2017 hatt fokus på omsorg og relasjonsbygging for å forebygge mobbing, noe som støttes av forskning. I stortingsmelding nr. 6 (2019-2020) understrekes betydningen foreldrene også har for å skape et trygt miljø for barna. Videre i stortingsmeldingen er et av tiltakene til regjeringen å lovfeste at barnehagen arbeider med det psykososiale barnehagemiljøet, og innføre en aktivitetsplikt som skal sikre at alle barna har det trygt.

Satsningsområdene for Tæruddalen barnehage er fremdeles å fremme sosial og emosjonell kompetanse hos barna, kvalitet i språkutviklingen, medvirkning og realfag.

Folkehelseperspektivet er inkludert i alle enheter i kommunen. Målet har vært å sikre at barn og unge får kunnskap og kompetanse om kropp, grenser, seksualitet og seksuell grense. I den forbindelse har fem ansatte i Tæruddalen barnehage fått kompetanseheving i den digitale læringsplattformen «snakke». Det er et verktøy hvor ansatte får øve seg på samtaleteknikker rundt vanskelige temaer.

God tilknytning til en trygg voksen, er kanskje det viktigste fundamentet for barns utvikling og vekst. Derfor har to pedagoger fra barnehagen nylig blitt sertifisert til å benytte trygghetssirkelen. Målet i 2020 er å implementere trygghetssirkelen som en måte å tenke på i hele personalgruppen.

Tæruddalen barnehage ser frem til et spennende og utviklende år i godt samarbeid med foreldrene.

Med vennlig hilsen

Merete Løland (styrer)

1 Barnehagens innhold

1.1 Et likeverdig barnehagetilbud.

”Barnehagen skal bygge på grunnleggende verdier i kristen og humanistisk arv og tradisjon, slik som respekt for menneskeverdet og naturen, på åndsfrihet, nestekjærlighet, tilgivelse, likeverd og solidaritet, verdier som kommer til uttrykk i ulike religioner og livssyn og som er forankret i menneskerettighetene.”

(Fra Barnehageloven § 1 Formål, 1. ledd)

Barnehagen skal støtte og ta hensyn til det enkelte barn, samtidig som hensynet til fellesskapet ivaretas.

Barnehagen har en samfunnsoppgave i å bidra til å utjevne sosiale forskjeller, og tidlig forebygging av diskriminering og mobbing.

Likestilling mellom kjønnene skal gjenspeiles i barnehagens pedagogikk. Gutter og jenter skal ikke være like, men ha like muligheter til å bli sett og hørt. Hvordan ei jente eller en gutt blir, påvirkes av hva slags forventninger som stilles, hvordan nærmiljøet og oppveksten er, interesser og relasjoner til andre mennesker. Barna skal oppmuntres til å delta i fellesskap i alle aktiviteter i barnehagen. Personalet må reflektere over samfunnets forventninger til gutter og jenter og over sine egne holdninger til likestilling.

I barnehagen er det av stor betydning at barna får oppleve god omsorg. Personalet har, som rollemodeller, et særlig ansvar for at barnehagens pedagogiske grunnsyn etterlevs i praksis. Personalet må møte barn på en måte som formidler respekt, aksept, tillit og tiltro. Forskning viser at en autoritativ voksenrolle fremmer sosial kompetanse hos barna og forebygger mobbing.

Den autoritative voksenstilen innebærer en kombinasjon mellom innlevelse fra varme voksne og tydelige grenser som den beste tilnærmingen pedagoger og ansatte i barnehager kan ha i møte med barn. Autoritative barnehager er preget av trygghet, fordi de voksne ser barna, gir varme responser og griper inn overfor atferd som er negativ.

For å få til dette er det viktig at vi er tett på barna og de deles derfor ofte i små grupper. Da har vi mulighet til å støtte de barna som har behov for det. I små grupper er det lettere å komme i dialog med hvert enkelt barn og lytte til deres forslag.

1.2 Barn, barndom og livsmestring

”Barnehagen skal anerkjenne og ivareta barndommens egenverdi. Å bidra til at alle barn som går i barnehagen, får en god barndom preget av trivsel, vennskap og lek, er fundamentalt. Barnehagen er også en forberedelse til aktiv deltakelse i samfunnet og bidrar til å legge grunnlaget for et godt liv.» (Sitat Rammepplanen s.8)

Barndommen er den viktigste livsfasen og har stor egenverdi, i likhet med alle andre faser i menneskets livsløp. Livsmestring har blitt et sentralt begrep i rammeplanen. Barn i barnehagen skal rustes til å takle utfordringer de møter på; både her og nå og senere i livet. Barn i barnehagen skal oppleve at de er på et trygt og utfordrende sted der de kan prøve ut ulike sider ved samspill, fellesskap og vennskap. Barna skal få støtte i å mestre motgang, håndtere utfordringer og bli kjent med egne og andres følelser. Det skal også legges til rette for ro, hvile og avslapping i løpet av barnehagedagen.

Kjennetegn på praksis som fremmer livsmestring.

- **Voksne som hjelper barn med å regulere følelser:** Hvis barna skal bli i stand til å regulere følelser, må de få hjelp til å bli klar over hva de føler og sette ord på følelsene sine – og få tillatelse til å gi uttrykk for dem på en adekvat måte.
- **Hjelpe barn med sorg og skuffelse:** Barn er avhengige av voksne som gir dem kraft til å prøve selv ved å være oppmerksomt tilstede. Å bli avvist i lek og sosiale sammenhenger er vondt, men det kommer til å skje og da er det viktig at voksne er der for å veilede og støtte barna i situasjonen.
- **Hjelpe barn til å leke og mestre:** Personalet må i det daglige samspillet legge vekt på barns sterke sider, veilede de og hjelpe de med å håndtere ulike situasjoner. Å gi de tilstrekkelig med hjelp og støtte underveis i prosessen og positiv respons etterpå er viktig. Dette er av stor betydning for barns selvbilde, og gjennom et støttende og anerkjennende samspill vil barn bygge selvstendighet og tro på egne krefter.
- **Hjelpe barn til å bygge et positivt selvbilde:** Å styrke barns selvbilde og gi de troen på seg selv er noe av det viktigste personalet kan gjøre. En anerkjennende væremåte blant personalet handler om å møte alle barn med åpenhet, varme, interesse og vise omsorg for hvert enkelt barn.
- **Hjelpe barn til å sette grenser for seg selv og kroppen sin:** De voksne har et særlig ansvar for å gi barna kunnskaper og begreper rundt sin egen kropp og hvor grensene går. De voksne skal vite hvordan overgrep kan forbygges og oppdages.

Barnehagen skal:

- ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme danning og læring.
- stimulere til undring, skaperglede, utforskertrang og kreativitet.
- bidra til at barna utvikler grunnleggende kunnskaper og ferdigheter.
- bidra til å fremme barnas sosiale kompetanse.
- lære barna å ta vare på natur og miljø.
- gjøre bruk av lokalsamfunnet for å gi barna varierte opplevelser i tilknytning til nærmiljøet.
- møte barnet med tillit og respekt, og anerkjenne barndommens egenverdi.
- arbeide for likestilling og motarbeide diskriminering.
- stimulere til at barna får erfaring med og tillit til egen deltagelse i et demokratisk samfunn.
- formidle det pedagogiske innholdet på en slik måte at alle barn kan delta ut fra egne forutsetninger.
- sikre at det fysiske og psykososiale miljøet fremmer helse, trivsel, lek og læring.
- bidra til at personalet er tydelige rollemodeller og aktive i barns læringsprosesser.
- stimulere, bruke og videreutvikle den enkelte ansattes kompetanse.
- være en lærende organisasjon som er rustet til å møte nye krav og utfordringer.
- legge til rette for samarbeid med foreldrene gjennom gjensidig respekt og anerkjennelse for hverandres ansvar og oppgaver for barnet.
- ivareta sin egenart som pedagogisk virksomhet og ses i sammenheng med skolen.

1.3 Barnehagens pedagogiske grunnsyn

For at vi skal være bevisste våre valg og handlemåter, er det viktig at personalgruppen har felles pedagogisk grunnsyn. Grunnsynet uttrykker kunnskap, holdninger, verdioppfatninger og ferdigheter som vi ønsker å stå for.

Det pedagogiske grunnsynet er grunnleggende for de valg og prioriteringer vi foretar, og den måten vi velger å arbeide på i barnehagen. Erfaring og ny kunnskap virker inn på vårt pedagogiske arbeid, og er med på å utvikle grunnsynet vårt. Personalet har felles forståelse for oppdraget vårt med å jobbe i Tæruddalen barnehage. Det er barnets beste som har fokus i barnehagen.

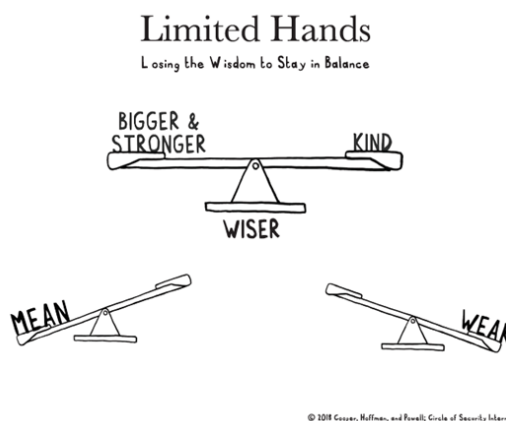
Vi har ekstra fokus på relasjon og mobbing, og ser at gjennom trygge barn kan en forebygge mobbeatferd.

Trygghet er utgangspunkt for å ivareta barns behov for omsorg og lek og fremme læring. Den voksne har et særlig ansvar for å skape et trygt miljø for barna på avdelingen. Gjennom relasjonsbygging til barna blir den voksne kjent med hvert enkelt barn. På denne måten vet en hva som skal til for at barnet skal føle seg trygg. Vi har tatt utgangspunkt i Piantas (Verdens forsker) tre områder for relasjonsbygging:

1. Positivt klima- handler blant annet om å ha fysisk nærhet til barnet, positive samtaler, vennlighet, entusiasme, positive kommentarer og respektfull atferd.
2. Perspektivtaking- dreier seg om å vise fleksibilitet, følge ideer som kommer fra barnet og koble innholdet til barnets livsverden.
3. Sensitivitet- handler om bevissthet når det gjelder signaler fra barna, det å sjekke ut eventuelle problemer, gi støttende responser til barnet, hjelpe barna når de har vansker, være bevisst på velvære hos barna

Barna opplever faste rutiner og tydelige voksne som strukturerer dagen og aktivitetene og gir de forutsigbarhet og oversikt.

Personalet bruker trygghetssirkelen (se side 11) for å forstå barnas behov og være en sensitiv voksen i relasjon med barna.

Personalet skal ved å være større, sterkere, klokere og ha god balanse i omsorgen i forhold til barna/ enkeltbarn.

Større: Det å kunne ta grep, organisere, planlegge, forberede og ha kontroll.

Sterkere: Betyr å vise følelsesmessig styrke, evne til å regulere egne følelser selv om barnet utfordrer med sine følelser. F.eks er lei seg, sint eller frustrert.

Klokere: Balanse i omsorgen er å være fast og god i alt.

God: Være vennlig, også i kroppsspråket, slik at barna opplever det trygt å være hos oss, også i vanskelige situasjoner.

1.4 Samarbeid med barnets hjem.

”Barnehagen skal ivareta foreldrenes rett til medvirkning og arbeide i nært samarbeid og forståelse med foreldrene jf. Barnehageloven §1 og §4. Samarbeidet mellom hjemmet og barnehagen skal alltid ha barnets beste som mål. Foreldrene og barnehagens personale har felles ansvar for barnets trivsel og utvikling» (Sitat fra rammeplanen s.29)

Et godt og tillitsfullt samarbeid mellom hjem og barnehage er viktig for det enkelte barns trivsel, utvikling og læring. Det er viktig at barnehagen har gode tilvenningsrutiner for barnet og foreldrene og alle får tilbud om en førstegangssamtale. Det er i denne perioden grunnlaget for trygghet, tillit og respekt legges. Barnehagens personale er den profesjonelle aktøren i samarbeidet. De må ta ansvar for å invitere foreldrene inn i et gjensidig samarbeid, hvor man også samarbeider om viktige overganger i barnets liv.

Styrer deltar i samarbeidsforaene mellom barnehage og hjem.

Styrer informerer foreldrene om barnehagens planer.

Styrer inkluderer og inviterer foreldrene til samarbeid og dialog om barnehagens innhold og oppgaver.

Kjennetegn på god praksis:

Den voksne ser på foreldrene som en ressurs, lytter til dem og anerkjenner dem.

Den voksne kommuniserer tydelige forventninger til foreldrene.

Praksisen sannsynliggjør:

Gjennom foreldrenes arbeidsutvalg (FAU) og samarbeidsutvalg (SU) vil foreldrenes rett til medvirkning ivaretas.

Foreldrene snakker positivt om barnehagen.

Foreldrene føler seg sett, hørt og inkludert.

Foreldrene er trygge på at barnet blir sett og ivaretatt i barnehagen.

Foreldrene deltar på utviklingssamtaler 2 ganger i året. I tillegg får foreldrene tilbud om overgangssamtaler ved overgang til ny avdeling. Videre deltar foreldrene på foreldremøter, sammenkomster og har jevnlig samtaler med de voksne.

Den voksne og foreldrene utveksler informasjon om barnet.

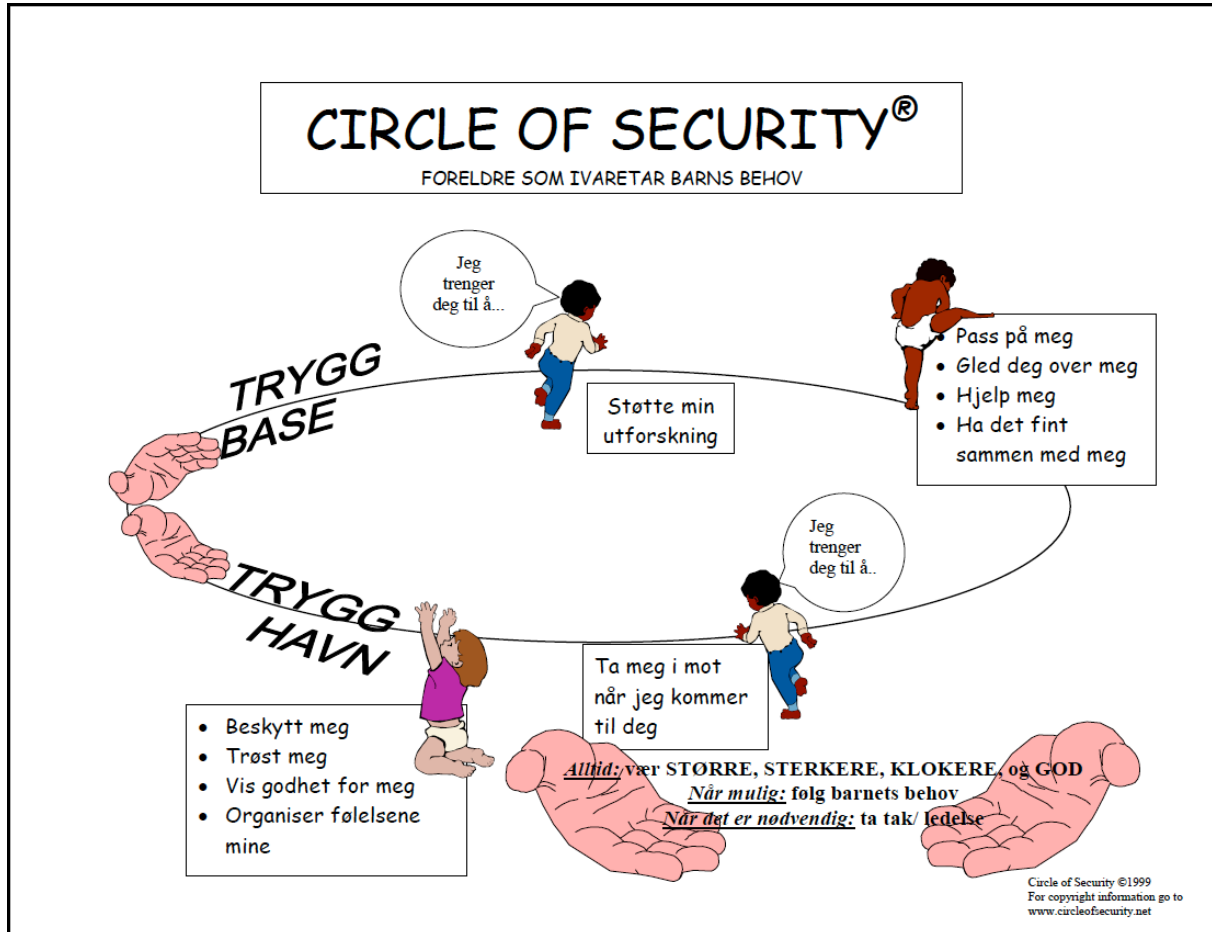
Pedagogisk leder tilbyr utviklingssamtaler 2 ganger i året.

Foreldrene gir informasjon som er viktig for barnehagen å vite.

Dersom foreldre har behov for ekstern veiledning, kan barnehagen gi informasjon om ulike hjelpeinstanser som finnes i kommunen.

Tilknytning:

Circle of security

(Trygghetssirkelen):

Vi jobber etter prinsippene i Trygghetssirkelen, som er en metode for å fremme god tilknytning. Barn har et grunnleggende behov for trygghet, forutsigbarhet og stabilitet. Når barn føler seg trygge og ivaretatt, er utgangspunktet for læring det beste. Måten den voksne svarer og bekrefter barna på, er avgjørende for hva barn lærer og hvordan de opplever seg selv. Barnets positive identitet utvikles gjennom samspill preget av bekreftelse og anerkjennelse. Derfor er det viktig at voksne skal være fysisk og følelsesmessig tilgjengelig for barnet. En som barnet kan søke trøst eller kos hos mange ganger i løpet av en dag, og som de kan vende tilbake til når de i eget tempo utvider sin horisont. Da er det viktig at den voksne er sensitiv og hjelper barna til å utvikle seg ut fra sine forutsetninger.

Ved tilvenning av barn i barnehagen er det viktig at barnet og foreldrene får en positiv førsteopplevelse. I den første tiden trenger barnet særlig mye voksenkontakt og nærhet. Samtidig vektlegger vi å skape gode relasjoner med foreldrene, fordi foreldrenes trygghet påvirker barnets opplevelse av barnehagen.

Vi har egne rutiner for barnets første tid i barnehagen: Vi har foreldremøte for «nye» foreldre før oppstart og legger til rette for besøk. Når barnet har startet har vi en oppstart-samtale med foreldrene. Dette er en bli-kjent-samtale hvor foreldre og personalet gjensidig kan gi hverandre informasjon. Barn og foreldre er forskjellig og kommer til barnehagen med ulike behov. Små barn kan ikke forberedes muntlig på å gå i barnehagen og trenger flere dager for å bli trygge på et nytt sted. De skal bli kjent med helt ukjente voksne og etter hvert knytte seg til dem. Dette er en prosess som krever tid selv om det er individuelle forskjeller. En langsom og trygg tilnærming til de ansatte forutsetter et nært samarbeid med foreldrene, der foreldrene gradvis trekker seg tilbake når de ser at barnet er trygg på de barnehageansatte. Noen barn klarer seg med kortere tilvenningsperiode, mens andre barn trenger lengere tid. Suksessfaktor er korte dager og lang tilvenningsperiode.

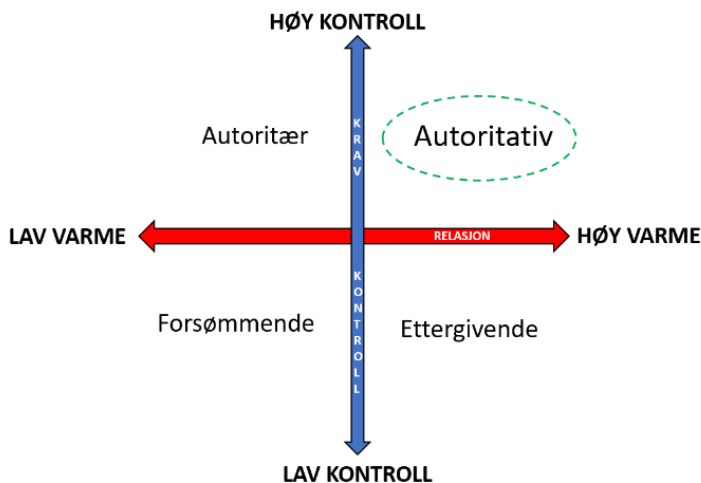
Det er viktig at den faste dagsrytmen overholdes i denne perioden. Det hjelper barnet til å orientere seg i hverdagen, og det skaper trygghet.

1.5 Personalets yrkesetiske kompetanse.

Områdene yrkesetikk omfatter både arbeidet med barna, personalsamarbeid, foreldresamarbeid og samarbeid med andre instanser.

I det pedagogiske arbeidet med barn skal personalet:

- ha holdninger og handlinger som er i samsvar med barnehagens verdigrunnlag
- ha høy bevissthet om etiske utfordringer i hverdagen
- bidra til et miljø preget av omsorg, anerkjennelse og respekt
- tilrettelegge for aktiviteter slik at barna opplever mestring og progresjon
- møte barns spørsmål og undring på en måte som bidrar til barns medvirkning og utvikling
- være tydelige modeller og bevisst egne kulturelle og verdimeslige ståsteder
- ha evne til refleksjon over egen og andres praksis
- gi hverandre veiledning i det daglige
- håndtere uoverensstemmelser på en god måte
- heve sin kompetanse ved å delta på ulike kurs
- være en autoritativ voksen
- være bevisst i forhold til progresjon når det gjelder barna, det pedagogiske innholdet og som ansatt

2 Barnehagens satsningsområder

2.1 Språk

Barn med god språklig kompetanse har gode forutsetninger for samspill med andre, deltagelse i lek, vennskap og læring. God språkutvikling kan fremmes gjennom aktiviteter i barnehagehverdagen, ved at de voksne lar dagens handlinger ledsages av språk. Samtidig fremmes god språkutvikling gjennom at voksne inviterer barna til samtaler, og lytter til deres språklige uttrykk med en vilje til å forstå. Dette bidrar til et miljø hvor barn har lyst og mot til å uttrykke seg.

Kjennetegn på god praksis:

Den voksne fanger opp verbal -og nonverbal kommunikasjon for å støtte barnas språkutvikling

Den voksne inviterer barna til språklige aktiviteter som å fortelle, forklare og beskrive.

Den voksne hjelper barna å dele erfaringer gjennom språk.

Den voksne lytter til barnas innspill i samtaler, gir barna rom for å svare, og holder samtalen i gang.

Den voksne forteller og leser om ulike tema, forklarer og repeterer sentrale ord og begreper knyttet til temaet. Gjennom aldersinndelte grupper får en tilpasset innholdet etter modenhet.

Den voksne skaper et språkstimulerende miljø med rim/regler, gåter og vitser.

Den voksne støtter flerspråklige barn i å utvikle barnets norskspråklige kompetanse

Praksisen sannsynliggjør:

Barna bruker språket aktivt igjennom hele dagen.

Barna deltar i samtaler.

Barna forteller om egne erfaringer og felles opplevelser.

Barna bruker språket til å uttrykke følelser.

Barna leker med språket.

Barna lærer og bruker nye ord og uttrykk

2.2 Sosial kompetanse.

En viktig oppgave for de voksne i barnehagen er å hjelpe barna å bygge gode relasjoner til hverandre. Dette forutsetter voksne som er gode modeller for positive sosiale handlinger, er tilstede og observerer samspillet mellom barna, og som vurderer grad av egen involvering. Samspill med andre barn og voksne er en viktig arena for barns tilegnelse av sosial kompetanse. Samtidig bidrar vennskap til en følelse av deltakelse og fellesskap, som er viktig for utvikling av positiv selvfølelse og trivsel. Opplevelser sammen med andre kan være veien inn i nye vennskap.

Kjennetegn på god praksis:

Den voksne skal forebygge, stoppe og følge opp diskriminering, utestenging, mobbatferd, krenkelse og uheldige samspillmønstre

Den voksne tilrettelegger for lek og samspill i mindre grupper.

Den voksne hjelper barna å sette ord på det de gjør sammen.

Den voksne snakker med barna om positive erfaringer barna har hatt sammen i lek og samspill.

Den voksne hjelper barna å sette ord på følelser i samspill med andre barn

Den voksne støtter barnas vennsksapsrelasjoner.

Den voksne støtter barna i å sette egne grenser, respektere andres grenser og finne løsninger i konfliktsituasjoner

Den voksne gir barna tid til å stoppe, reflektere og vurdere egen handlingsmåte i samspill med andre barn.

Praksisen sannsynliggjør:

Barna er trygge og trives

Barna viser glede og humor i samspill

Barna leker sammen og har venner

Barna løser konflikter.

Barna viser omsorg for hverandre.

Barna inkluderer hverandre.

Barna deltar i fellesskapet.

Barna tar hensyn til andre.

Barn forstår og aksepterer egen verdi i en gruppe.

2.3 Barns medvirkning.

”Barnehagen skal ivareta barnas rett til medvirkning ved å legge til rette for og oppmuntre til at barna kan få gitt uttrykk for sitt syn på barnehagens daglige virksomhet, jf. barnehageloven §1 og §3, Grunnlov §104 og FNs barnekonvensjon art.12 nr.1. Barna skal jevnlig få mulighet til aktiv deltakelse i planlegging og vurdering av barnehagens virksomhet. Alle barn skal få erfare innflytelse på det som skjer i barnehagen». (Sitat fra Rammeplanen s.27)

Medvirkning kan forstås ut fra ulike perspektiver. Det handler om å bli sett, forstått og tatt hensyn til som et subjekt. Samtidig handler det om å være en del av et fellesskap hvor man virker inn og blir påvirket, og hvor man tar hensyn og blir tatt hensyn til. Dette gjelder både i forhold til barnefellesskapet og i relasjonen mellom barn og voksen. Det er mange dilemmaer og utfordringer knyttet til virkeliggjøringen av barns rett til medvirkning. Ofte vil ulike hensyn komme i konflikt med hverandre i ulike situasjoner. Voksnes virkeliggjøring av barns rett til medvirkning krever derfor stor grad av profesjonelt skjønn. Barnas synspunkter skal tillegges vekt i samsvar med deres alder og modenhet

Kjennetegn på god praksis:

Den voksne bekrefter barnas behov og initiativ, og forsøker å få tak i det barnet mener.

Den voksne møter uenigheter og motstand med forhandlinger og dialog.

Den voksne åpner for diskusjoner der ulike barns stemmer blir hørt, utdypet og tatt på alvor.

Den voksne hjelper barna å se andre barns signaler og innspill, og til å ta hensyn til disse.

Den voksne tilrettelegger, planlegger og tar barna med på planleggingen av aktiviteter ut i fra barnas interesser og er fleksibel i

Praksisen sannsynliggjør:

Barna hevder egne behov og ønsker ovenfor barn og voksne.

Barna gir uttrykk for motstand.

Barna kommer med innspill.

Barna tar hensyn til andres meninger.

Barna gjenkjenner forslagene sine.

Barna inkluderer andre.

Barna står opp for andre.

Barna opplever glede og mening i aktivitetene.

gjennomføringen av planlagte aktiviteter og temaarbeid.

2.4 Realfag

Barna får opplevelser og erfaringer i naturen som kan fremme forståelse for naturens egenart og øke barnas vilje til å verne om naturressursene, bevare biologisk mangfold og bidra til bærekraftig utvikling. Barna skal lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen. Det forutsetter at barna får anledning til å utvikle sin identitet som verdensborger. Vi skal arbeide for at alle utvikler en forståelse av seg selv som en del av en større sammenheng og medansvarlig for naturen og en felles verden. Det er viktig at barna opplever at de har gjort en forskjell. Vi må ta vare på barnas engasjement for naturen "tenke globalt-handle lokalt".

Bærekraftig utvikling omfatter natur, økonomi, sosiale forhold og er en forutsetning for å ta vare på livet på jorden. Vi fremmer verdier, holdninger og praksis for mer bærekraftig samfunn.

I barnehagen er realfagene i hovedsak forankret i fagområdene antall, rom og form og natur, miljø og teknologi.

Kjennetegn på god praksis:

Den voksne skal invitere barna inn i matematiske aktiviteter /lek

Den voksne tar utgangspunkt i barnas nysgjerrighet, interesser, forutsetninger og stimulerer de til å oppleve med alle sanser, og til å undre seg over fenomener i naturen og teknologien

Den voksne inspirerer til miljøbevissthet gjennom å undersøke mulighetene for gjenbruk i vår barnehage

Den voksne tar med barna på tur i skogen og nærmiljøet og bidrar med kunnskap om norsk flora og fauna. Turene tilrettelegges

Praksisen sannsynliggjør:

Barna viser nysgjerrighet og matematikkglede.

Barna får mange og varierte erfaringer med egen kropp i møte med naturfenomener, bygge konstruksjon og form og farge i mønstre.

Barna deltar i sortering av restavfall, papir og matavfall.

Barna undrer seg over fenomener i naturen. Barna viser glede over å ferdes i naturen til ulike årstider

etter barnas nivå slik at alle opplever turer som noe positivt.	
Den voksne legger til rette for at barn utforsker, leker, lærer og selv skaper noe igjennom digitale uttrykksformer	Barna får erfaring med lyd, film og lydopptak.
Den voksne gir barna tilgang til digitale verktøy tilpasset barnets alder og modenhet som utfordrer og gir mestringsopplevelse	Barna produserer nye produkter av egne bilder og tegninger ved hjelp av programvare, kamera og i-pad.

3 Danning

”Barnehagen skal støtte barna i å forholde seg prøvende og nysgjerrig til omverdenen og bidra til å legge grunnlag for modig, selvstendig og ansvarlig deltakelse i demokratiske fellesskap» (Sitat Rammeplanen s.21).

3.1 Danning gjennom omsorg, lek og læring

Danning gjennom omsorg, lek og læring i småbarnsalderen former barns holdninger, verdier og tillit til seg selv og andre mennesker, og deres motivasjon for læring senere i livet. Et særpreg ved barndommen er lek i samspill med andre, hvor vennskapsbånd knyttes. I møte med andre påvirkes barnets oppfatning av seg selv. Det er av stor betydning at vi forstår barns ulike uttrykk. I samspill med barna vil vi bidra til en god barndom for alle.

Forutsetningene for barnas danning er gjensidige samhandlingsprosesser med barn og voksne i lek og læring. Det handler om å utvikle evnen til å reflektere over egne handlinger og væremåter. Danning skjer i samspill med andre, og legger grunnlaget for hensynet til hverandre og utvikling av egne meninger.

Både det å ta imot og å gi andre omsorg gir grunnlag for utvikling av sosial kompetanse, som igjen er viktig for barnets læring. Barn stilles overfor sosiale krav og lærer hva som er akseptabelt, både i barnehagen og i samfunnet ellers.

Gjennom gode dannelsingsprosesser settes barn i stand til å mestre livet ved at de utvikler evnen til å forholde seg prøvende og nysgjerrig til omverdenen og til å se seg selv som et verdifullt medlem av et større fellesskap. Barnehagen skal bidra til barnas trivsel, livsglede, mestring og følelse av egenverd. Barn må få utfordringer, muligheter til å utvikle kunnskaper og ferdigheter og støtte for å handle omsorgsfullt og gjøre etisk begrunnede valg. Gjennom danning legges grunnlaget for barnets allsidige utvikling.

3.1.1 Omsorg.

”Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling.”

(Fra Barnehageloven § 1 Formål, 1. ledd)

Omsorg er en forutsetning for barnas trygghet og trivsel, og for utvikling av empati og nestekjærlighet.

Barn har rett til omsorg og skal møtes med omsorg. Personalet har en yrkesetisk forpliktelse til å handle omsorgsfullt overfor alle barn i barnehagen. Det stiller krav til personalet om oppmerksomhet, sensitivitet og åpenhet overfor det unike hos hvert enkelt barn, det unike i situasjonen og i gruppen. Det skal være samsvar mellom den voksnes kroppsspråk og det den voksne sier.

Omsorg har verdi i seg selv. Det ligger mye omsorg i å gi barn varierte utfordringer og rom for meningsfulle aktiviteter. God omsorg styrker barns forutsetninger for å utvikle tillit til seg selv og andre, gode relasjoner og til å ta ansvar for seg selv og fellesskapet.

Gjennom oppdragelse og danning videreføres, endres og forhandles det om verdier, normer, tanker, uttrykks- og handlemåter. Barn må få hjelp til å oppfatte hvilke rammer som er akseptable i samvær med andre. Å gi barn mulighet til å gi hverandre og ta imot omsorg er grunnlaget for utvikling av sosial kompetanse. Barn skal både tilpasse seg og oppmuntres til å forholde seg selvstendig og kritisk til normer og ulike former for påvirkning.

3.1.2 Lek.

Leken er en frivillig, lystbetont og spontan aktivitet som barna selv velger å delta i. Den gir barna glede og gjenspeiler barnas interesser, samtidig bidrar den til barnas utvikling på alle områder både det intellektuelle, språklige, følelsesmessige, motoriske og sosiale. I barns verden er lek og læring uatskillelige. Gjennom lek utforsker barn nye ideer, prøver ut ulike roller, og bearbeider opplevelser. Samtidig gir leken barna mulighet for å øve på og lære nye ferdigheter. For å hjelpe barna å utvikle god lekekompetanse må de voksne være tilstede der barna leker, og vurdere hvordan de bør hjelpe til. De voksne har ansvaret for at alle barn i barnehagen er inkludert i lekefellesskapet.

Kjennetegn på god praksis:

Den voksne deltar i leken, og avpasser sin støtte og involvering etter behov.

Praksisen sannsynliggjør:

Barna leker med hverandre.

Den voksne følger barnas ideer og forslag, og utvider leken ved å tilføye nye elementer og gir nye impulser.	<p>Barna forhandler om roller, regler og lekens innhold.</p> <p>Barna viser glede.</p> <p>Barna forstår lekesignaler.</p> <p>Barna er i lek over tid.</p> <p>Barna prøver ut nye ord og ferdigheter.</p> <p>Barna bearbeider erfaringer og inntrykk.</p>
Den voksne støtter barna i å kommunisere tanker, meninger, ønsker og intensjoner i leken.	
Den voksne setter i gang lek med barn som ikke kommer med i lek med andre barn.	
Den voksne gir barna felles erfaringer, og hjelper barna å omsette de felles erfaringene til lek.	
Den voksne støtter barna i å planlegge leken.	
Den voksne hjelper barna å tolke andre barns lekesignaler.	
Den voksne hjelper barna å inkludere andre barn i lek.	
Den voksne tilrettelegger for et stimulerende og variert lekemiljø	

3.1.3 Læring.

Barnehagen skal støtte barns nysgjerrighet, kreativitet og vitebegjær, og gi utfordringer med utgangspunkt i barnas interesser, kunnskaper og ferdigheter. (Barnehageloven §2 Barnehagens innhold)

Læring er en livslang prosess som skjer på ulike arenaer gjennom livet, i det daglige samspillet med andre mennesker. Barn kan lære gjennom alt de opplever og erfarer på alle områder. Barns undring må møtes på en åpen, aksepterende og utforskende måte slik at læringsmiljøet i barnehagen blir aktivt og utviklende.

Det helhetlige læringsbegrepet:

Barnehagen skal styrke barns læring i formelle og uformelle læringssituasjoner. De formelle situasjonene er planlagt og ledet av personalet. Uformelle læringssituasjoner er knyttet til hverdagsaktiviteter og ”her og nå situasjoner” i lek og annen samhandling.

I det helhetlige læringsbegrepet ligger også skjult læring. Med det menes all den læring barn får med seg som er mer eller mindre utilsiktet fra de voksnes side.

Det er kvaliteten på alle hverdagserfaringene som bestemmer om utviklingen går i ønsket retning. Det som dominerer i hverdagen vil også dominere i den kunnskap og forståelse som barnet utvikler.

Personalet må dele av sin kunnskap og vise engasjement og oppfinnsomhet for å vekke interesse hos barna. Læringen vil være preget av kvaliteten på samspillet mellom barn og voksen.

Vi vektlegger at de voksne er bevisst på sin egen være- og handlemåte og vi gir hverandre veiledning, som igjen fører til refleksjon.

4 Barnehagens fagområder

Fagområdene gjenspeiler områder som har interesse og egenverdi for barn i barnehagealder, og skal bidra til å fremme trivsel, allsidig utvikling og helse. Barnehagen skal se fagområdene i sammenheng, og alle fagområdene skal være en gjennomgående del av barnehagens innhold. Flere områder vil ofte være representert samtidig i et temaopplegg og i forbindelse med hverdagsaktiviteter og turer i nærmiljøet. Fagområdene er:

- Kommunikasjon, språk og tekst
- Kropp, bevegelse, mat og helse
- Kunst, kultur og kreativitet
- Natur, miljø og teknologi
- Antall, rom og form
- Nærmiljø og samfunn
- Etikk, religion og filosofi

5 Barnehagen som pedagogisk virksomhet

”Barnehagen skal være en pedagogisk virksomhet som skal planlegges, dokumenteres og vurderes”. (Sitat Rammeplanen s. 37).

Tæruddalen barnehage har frihet til å velge metoder og omfang ut fra lokale forutsetninger og behov. Når planene skal gjennomføres skal det være rom for spontanitet, fleksibilitet og barns medvirkning.

5.1 Planlegging.

Planlegging må baseres på kunnskap om barns trivsel og allsidig utvikling, individuelt og i gruppe. Den skal også baseres på observasjon, dokumentasjon, refleksjon, systematisk vurdering og samtaler med barn og foreldre. (Sitat Rammeplanen s. 37).

Årsplanen inneholder informasjon om hvordan barnehagen vil arbeide med omsorg, danning, lek og læring for å fremme barns allsidige utvikling i samarbeid og forståelse med hjemmet. Videre gir den informasjon om hvordan barnehagens innhold følges opp, dokumenteres og vurderes. I tillegg til felles årsplan og halvårsplan lager avdelingene månedsbrev slik at vi kan sikre progresjon og sammenheng i barns læring og opplevelser gjennom barnehageoppholdet. Barna er i aldersdelte grupper 1 gang i uken, innholdet i gruppene er planlagt i henhold til halvårsplanen og sørger for progresjon i ulike tema og fagområder. Innholdet i gruppene har også særlig fokus på å tilrettelegge for god sosialutvikling for det enkelte barn og gruppen.

5.2 Dokumentasjon.

Dokumentasjon av personalets arbeid synliggjør hvordan personalet arbeider for å oppfylle kravene i barnehageloven og rammeplanen. (Sitat Rammeplanen s. 39)

Dokumentasjon kan være et middel for å få frem ulike oppfatninger og åpne for en kritisk og reflekterende praksis. Det benyttes ulike former for dokumentasjon; Planer, referater, rapporter, praksisfortellinger og tegninger med barnas tekst. Det å skrive ned og ta bilder av hendelser kan danne grunnlag for å dokumentere barnehagens innhold. Barnehagen benytter i tillegg kartleggingskjema på språkutvikling, matematikk, motorikk og sosial kompetanse for å kunne dokumentere barns utvikling. I utviklingssamtalene blir dette gjennomgått, pedagogene bruker skjemaet utviklingsstøttene foreldresamtaler som utgangspunkt til å drøfte barnas progresjon og tilrettelegge for videre utvikling sammen med de foresatte. Ved å arbeide systematisk med dokumentasjon vil vi kunne synliggjøre den kulturen som eksisterer i barnehagen vår.

Dokumentasjonens viktigste oppgave er å synliggjøre barna som kompetente og aktive. Den kan være utgangspunkt for diskusjoner, fortolkninger og refleksjoner, som igjen danner grunnlaget for videre planlegging.

Rammeplanen skriver at dokumentasjon knyttet til enkeltbarn kan brukes i tilknytning til samarbeid med hjelpeinstanser utenfor barnehagen. Dette skal skje i samarbeid og forståelse med barnas foreldre/foresatte. Denne dokumentasjonen er underlagt taushetsplikt. Foreldre har rett til å se dokumentasjon om egne barn.

2.5 Vurdering.

”Hovedmålet med vurderingsarbeidet er å sikre at alle barn får et tilbud i tråd med barnehageloven og rammeplanen» (Sitat Rammeplanen s. 38).

Barnehagens arbeid skal beskrives, analyseres og fortolkes i forhold til kriterier gitt i barnehageloven, rammeplanen, lokale retningslinjer og barnehagens planer. På denne bakgrunnen har vi utarbeidet en egen vurderingsplan.

Barnehagens foreldreråd og samarbeidsutvalg skal ha mulighet til reell innflytelse i vurderingsprosessen. Vurderingen må nedfelles i årsplanen. Her er det også viktig å ta hensyn til at barns erfaringer og synspunkter også skal inngå i vurderingsgrunnlaget.

Systematisk vurderingsarbeid legger grunnlaget for barnehagen som lærende organisasjon. Den er bærer av tradisjoner, sammensatt kompetanse, innforståthet og taus kunnskap som er viktig å sette ord på og å reflektere over, for å legge grunnlaget for videre kvalitetsutvikling.

PLAN FOR VURDERING

Hvem skal vurdere	Hva skal vurderes	Hvordan	Når / hvor ofte
Barna	Trivsel	Barneintervju med de eldste barna	I forkant av foreldresamtaler
	Hva ønsker du å gjøre Hvordan fungerer dagen Venner	Samtaler med og innspill fra barna	Fortløpende hele året
Foreldrene	Hva fungerer bra / mindre bra	Felles foreldreundersøkelse for de kommunale barnehagene	Våren hvert andre år
	Blir barnet ditt sett Individuell oppfølging	Foreldremøter Utviklingssamtaler	To ganger pr. år
		Oppfordre foreldre til løpende informasjon	Ved levering eller henting av barnet
Personale	Planverket	Følge årsplanens vurderingsplan	Bruke møtefora gjennom hele året
	Personalsamarbeid	Medarbeidersamtaler	En gang pr. år
		Forventningssamtaler Felles og for hver avdeling	Hver høst og ved nyansettelser
	Arbeidsmiljøet	Ansattundersøkelsen. 10-faktor	Annet hvert år
	Den enkelte voksne	Vi vurderer hverandre og gir hverandre positive tilbakemeldinger på avdelingsmøter og i hverdagen.	Kontinuerlig
	Foreldresamarbeid	Foreldremøter Utviklingssamtaler	To ganger pr. år
		Enkeltbarn Grupper	Observasjoner og barneintervju
			Samtaler med og innspill fra barna
Kursing og skolering		Vurdere tilbud og innhold i forhold til planverket	Når kursplanen kommer og etter deltakelse på kurs
		Vurdere nytten av kurset og viderefremming av innholdet.	Fortløpende

3 Samarbeid.

3.1 Overgang mellom avdelingene i barnehagen.

Når et barn skal bytte avdeling innad i barnehagen pleier vi å forberede barnet på dette ved at vi besøker den nye avdelingen jevnlig i forkant. Det kan være at en spiser noen av måltidene der eller er der og leker sammen med de andre barna. På morgenen er alle avdelingene sammen før frokost og barn og voksne blir derfor godt kjent med hverandre. Når barnet har begynt på ny avdeling får foreldrene tilbud om en overføringsamtale.

3.2 Overgang barnehage - skole.

Det er utarbeidet en plan for overgang barnehage – skole i Skedsmo kommune. Den inneholder blant annet samarbeidsmøter for å sikre at alle barn ivaretas. Barnehagen gjennomfører utviklingssamtaler med fokus på overgang til skolen og fyller sammen ut et overgangsskjema som sendes skolen. For barn som strever iht. resultater på TRAS og/eller MIO, sendes skjemaene videre til skolen sammen med overgangsskjema.

De barna som går siste året i barnehagen før skolestart samler vi i førskolegruppa minst en gang i uka. Her jobber vi med skoleforberedende aktiviteter. Vi er også opptatt av fysisk aktivitet, og er mye på tur i marka. Førskolebarna deltar på Megakor på Åsenhagen - og Brånås skole avhengig av hvilken skole de skal begynne på. Barna synger og leker sammen med førsteklassingene. I løpet av våren går vi på besøk til SFO på de skolene barna skal begynne. Slik at de er litt kjent med skolen før skolestart.

Førskolegruppa gjennomfører en avslutningstur før sommeren for å markere at tida i barnehagen snart er over.

3.3 Andre samarbeidspartnere.

For at barn og foreldre skal få et mest mulig helhetlig tilbud til beste for barns oppvekst og utvikling, samarbeider barnehagen med andre tjenester og institusjoner i kommunen. I dette samarbeidet må bestemmelsene om taushets- og opplysningsplikt i barnehageloven og annet regelverk overholdes.

Vi samarbeider med følgende institusjoner og tjenester:

- Helsestasjon
- Barnverntjenesten
- Pedagogisk psykologisk tjeneste
- SO-team (En konsultasjonstjeneste ved mistanke om seksuelle overgrep)
- Familietjenesten – psykisk helse barn og unge
- Logoped
- Fysioterapeut

4 Organisering.

4.1 Organisering av barnehagen

Barnehagen har 3 avdelinger:

- *Blåkklokke* er en småbarnsavdeling for barn mellom 1-2 år. Der jobber det en pedagogisk leder og to assistenter/fagarbeider
- *Hvitveis* er en 2-3 års-avdeling. Der jobber det en pedagogisk leder og to assistenter/fagarbeider
- *Tusenfryd* er en 4-5 års-avdeling. Der jobber det en pedagogisk leder og to assistenter/fagarbeider.

I tillegg til avdelingspersonalet har vi en styrer og en pedagogisk leder som ivaretar pedagognormen.

Alle avdelingene har 18 plasser. Barn under tre år teller to plasser.

4.2 planleggingsdager

Planleggingsdagene for 2020 er:

2. januar

22. mai

14.august

29.oktober og 30.oktober

Barnehagen er stengt disse dagene.

4.3 Oversikt over tlf. nr. til avdelingene i Barnehagen.

Kontoret :	90176601
Blåkklokke:	90406675
Tusenfryd:	90609327
Hvitveis:	90611849

E-post: melo01@lillestrom.kommune.no